

«Цифровізація» підвищить рівень економіки країни, забезпечить вихід на лідерські позиції світового ринку. Однак, існує негативний ефект, що впливає на зайнятих у виробництві продукції та послуг. Розвинені технології дозволять скоротити кількість людей на виробництві до мінімуму. Варто відзначити, що виникнуть значні труднощі адаптації до складного середовища інформаційного суспільства у певної категорії людей (літні люди, малозабезпечені, що не володіють достатньою освітою). Так само проблеми виникнуть у працівників середньої кваліфікації, які можуть бути витіснені внаслідок роботизації виробництва. Це викличе зростання маси незайнятого населення. У найближчі 20 років машини витіснять безліч професій, адже ринкова економіка вимагає від підприємств і компаній постійного підвищення ефективності заради максимізації прибутку. Автоматизація в багатьох галузях призведе до появи нових робочих місць, які зможуть зайняти розробники унікального програмного забезпечення, інженери та аналітики, але тим самим скоротить багато місць, зайнятих зараз середньокваліфікованими фахівцями. Їх просто замінять роботи.

Цифрова економіка призведе до виникнення «розумних» міст, транспорту і сільського господарства, відсутності цифрової нерівності окремих регіонів, підвищення цифрової грамотності населення. Але варто не забувати й про негативні сторони даної сфери: засмічення інформаційного простору, порушення безпеки конфіденційності особистих даних населення, дефіцит високоосвічених кадрів, поява великої кількості безробітних людей, які з'явилися в результаті впровадження цифрової економіки. В загальному випадку переваг розвитку цифрової економіки набагато більше, тому варто розвивати даний напрямок економіки і впроваджувати в регіони країни.

КОНТРОЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ

Петрик А.В., Щербанюк В.Л.

Науковий керівник: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

За сучасних умов функціонування економіки України та світового економічного простору, швидких трансформацій та змін обставин здійснення господарської діяльності, великого значення набувають питання управління запасами.

Основними причинами створення запасів в організації є:

- необхідність безперебійного обслуговування споживачів;
- спроба страхування збою поставок;
- потреба в захисті від підвищення закупівельних цін;
- можливість економії на транспортуванні;
- потреба в розміщенні запасів у центрах споживання для скорочення часу виконання замовлення;
- можливість економії на отриманні оптових знижок при збільшенні

закупівельної партії та ін. [1].

Крім того, стійкість фінансового становища організації визначається в значній мірі тим, як вирішується проблема управління запасами. Цикл процесу управління запасами складається з ряду процедур, до яких можна віднести розрахункові, управлінські та комплексні процедури [2].

Розрахункові процедури управління запасами спираються на інструментарій математичної статистики, теорії ймовірностей і прикладної математики. Розрахункові процедури: прогнозування потреби в запасі; розрахунок оптимального розміру замовлення. Як правило, розрахункові процедури є вихідними і надають інформацію для подальшого прийняття рішень в рамках управлінських процедур.

Управлінські процедури включають прийняття управлінських рішень на основі аналізу результатів розрахункових процедур і формалізації інформації. Управлінські процедури: оцінка ролі запасу для реалізації стратегії організації; визначення рівня потреби і розміру замовлення на заповнення запасу; узгодження умов поставки. У свою чергу, результати управлінських процедур є підставою для реалізації комплексних процедур.

Комплексні процедури передбачають аналітичну обробку інформації, вироблення коментарів щодо різних варіантів управлінських рішень і прийняття самих управлінських рішень. Комплексні процедури: моніторинг стану запасів; ABC і XYZ аналіз номенклатури запасу; розробка алгоритму управління запасами; розміщення запасів у логістичній мережі.

Сучасна концепція контролінгу являє собою функціонально відособлений напрям роботи на підприємстві для забезпечення методичної та коментуючої функцій менеджменту для вирішення оперативних і стратегічних завдань. Контролінг може знайти застосування і бути ефективним для методичної підтримки вирішення завдань управління запасами.

Виконання розрахункових і комплексних процедур може бути доручено фахівцям-контролерам і здійснено за допомогою інтегрованих інформаційних систем управлінського обліку та контролінгу. Методичну підтримку розрахункових процедур можна розглядати як реалізацію методичної функції контролінгу, яка передбачає розробку науково обґрунтованих методик вирішення поставлених завдань. Коментуюча функція контролінгу реалізується шляхом вироблення коментарів на основі результатів різноманітних розрахунків.

В рамках реалізації управлінських процедур результати з відповідними коментарями передаються менеджерам для прийняття управлінських рішень з урахуванням отриманих результатів, коментарів і формалізації даних.

Ефективне управління запасами підприємства з використанням контролінгових підходів передбачає формування: оптимального портфеля запасів; розрахунок норм резервного запасу; організацію роботи з постачальниками. Реалізувати дані підходи дозволяє методична контролінгова підтримка і організація планування запасів, яке засноване на об'єктивних розрахунках і накопичених статистичних даних.

Управління запасами підприємства з використанням концепції контролінгу матеріалізується в інтегровану інформаційну модель, що дозволяє:

- планувати продаж і запаси;
- розраховувати страховий запас («аварійна поставка», ймовірне відхилення);
- управляти поточним запасом;
- планувати поповнення товарних запасів;
- планувати відвантаження (складання графіків);
- планувати роботу з постачальниками (вибір постачальників, базовий постачальник);
- планувати доходи;
- планувати витрати, необхідні для планування витрат на закупівлі;
- здійснювати перевірку і аналіз планів на достовірність, і коригування.

Всі вищевказані переваги контролінгового підходу дозволяють керівництву організації ефективно управляти товарними потоками, сприяти інтенсифікації трансформування їх в грошові потоки і тим самим забезпечувати платоспроможність, оборотність, фінансову стійкість, рентабельність і як наслідок – ділову активність.

Література:

1. Запаси в система постачання, виробництва і розподілу. Завдання логістики запасів в постачанні, виробництві та розподіленні. URL: <https://sdamzavas.net/1-31020.html> (дата звернення: 21.02.2021).
2. Стерлигова А. Н. Управление запасами в цепях поставок: учебник. М.: ИНФРА-М, 2008. 430 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Полтавченко В.І.

*Науковий керівник: Зацепіна Н.О., к.п.н., доцент
Національний університет «Запорізька Політехніка»*

На сучасному етапі розвитку туризм почав стрімко розвиватись і став масовим соціально економічним явищем міжнародного масштабу, швидкому його розвитку сприяє розширення політичних, економічних, наукових і культурних зв'язків між державами і народами світу. В Україні темпи розвитку туристичних послуг, нажаль, розвиваються не так стрімко, як у світі, в цьому свою роль зіграла і всесвітня пандемія вірусу COVID-19, яка нажаль не оминула і Україну. Але ж на тлі бурхливого розвитку світового туризму, не дивлячись на пандемію, все ж постає питання про роль України на світовому ринку туристичних послуг. Слід зазначити, що об'єктивно вона має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму: особливості географічного положення та рельєфу, сприятливий клімат, багатство природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалів. Якщо порівняти розвиток світового туризму та розвиток туризму